

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss
Contribution

Nemzeti
Fejlesztési Ügynökség

BALÁZSTELKI NÉPTÁNCKURZUS

DALOSKÖNYV

SZAKMAI TAPASZTALATCSERE A BERNI FIGURÁS EGYÜTTES ÉS AZ
ANGYALFÖLDI VADRÓZSA ÉS VADVIRÁG TÁNCEGYESÜLET KÖZÖTT

BALÁZSTELKE BEMUTATÁSA

Balázstelke (románul Blăjel) Szeben megyében található, Nagyszebentől 65, Medgyestől 9 km-re, a Küküllőközi-dombságon.

Első okleveles említése 1332-ben történt Balastelke néven. Szász jobbágyfalu volt, melynek templomáról 1339-től vannak hivatalos feljegyzések. Középkori templomát a 19. század végén lebontották omlásveszély miatt, és helyébe 1901-ben építettek újat neogótikus stílusban.

A középkorban a település földesurai viszonylag sűrűn váltakoztak öröklés, házasság és birtokcserék miatt. Volt időszak, hogy egyszerre több családnak is volt birtokrésze. Az 1900-as évek derekán már csak a Haller és Gerendi családokra emlékszik a falu közössége. E két családnak most is megvan a kastélya Balázstelkén, csak már egészen más tulajdonban. A Haller kastélyban jelenleg iskola és óvoda működik, a Gerendiek kastélyát jelenleg 2 román család lakja.

1850-ben a községnek 1637 lakosa volt. Ebből 1229 román, 81 magyar, 224 német, 4 zsidó és 93 cigány. 1992-re Balázstelke magyar lakossága elérte a 417 lelket. Azóta a magyarság létszáma állandóan apad, kevés a gyerekvállalás és sok az elhalálozás. Emellett 2000-től megnőtt a kivándorlás is. Jelenleg 221 lelket tart nyilván a református egyház, van két unitárius lélek, vannak olyan magyarok, akik ortodox vallásúak lettek és olyanok is, akik felekezeten kívüliek. A magyarság összlétszáma Balázstelkén 2010-ben kb.250 személy körül mozgott.

Balázstelke tánc és népzenei szempontból Maros-Küküllő közén belül Alsó-vízmellékhez tartozik. A tánc és a zene szerves egysége, gazdag dallam- és szövegvilág, élő előadásmód jellemezte az itteni magyarok hagyományait még a közelmúltban is. A faluban együtt élő magyarok és románok kölcsönösen meghívták egymást táncalkalmaikra, a szászok és a cigányok azonban mindig külön mulattak.

A BALÁZSTELKI TÁNCREND

A hagyományos balázstelki táncrend (*pár*) a következő táncokból állt:

Férfitáncok:

- lassú pontozó: *szegényes*
- gyors pontozó: *verbunk*
- páros tánc verbunk zenére: *nagylépés*

Páros táncok:

- *lassú*
- *csárdás*
- *féloláhos*
- *rántás vagy szökő*

Balázstelkén nem voltak helyi zenészek, hanem Vámosgálfalváról, Désfalváról, Ádámosról, Magyarsülyéről, Csávásról, Hédárfájáról és Gogánváraljáról hívtak muzsikusokat. Az elmúlt évtizedekben a gyűjtések alkalmával a csávásiak biztosították a zenei kíséretet a balázstelkieknek.

CSUJOGATÁSOK

1. Tudod babám mit fogadtál,
Mikor a kiskertbe jártál.
Csókot kértem, rózsát adtál,
Avval engem csalogattál.
2. Szeretnék, de nem érlek,
Az anyád szájától félek.
Mert az édesanyád szája,
Kilenc falu muzsikája.
3. Az én szemem olyan kerek,
Ahányat lát, annyit szeret.
De a szívem olyan igaz,
Ezer közül egyet választ.
4. Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerető nékem.
A szerelem sötét verem,
Az engem a földbe teszen.
5. Bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy.
Eladnálak, de nincs kinek,
Bánatja van mindenkinek.
6. Szerettelek egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig.
Szeretlek én ezután is,
Minden szombat délután is.

ARANYOS KIS BÖZSIKÉM...

A - ra - nyos kis Bö - zsi - kém, fi - a - tal is le - het - tél.

Mi - kor vé - lem — leg - e - lő - ször be - szél - tél.

Ti - zen - ket - tő. de ti - zen - há - rom, ti - zen - négy,

A - ra - nyos kis Bö - zsi - kém, fi - a - tal is le - het - tél.

1. Aranyos kis Bözsikém, fiatal is lehettél.
Mikor vélem legelőször beszéltél.
Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy,
Aranyos kis Bözsikém, fiatal is lehettél.
2. de Aranyos kis Bözsikém, visznek el katonának,
de Gyere vélem állj be szobaleánynak,
Járok hozzád éppen úgy mint ezelőtt,
Ketten töltjük, Bözsikém le ja három esztendő.
3. de Aranyos kis Bözsikém, de gyere le ja kiskertbe,
de Szedjél rózsát aranyos kis kezedbe,
de Nem szedek én, úgysem adnak tehozzád,
Aranyos kis Bözsikém, nem szeretett az anyád
4. de Ha meghalok Bözsikém, ki fog engem siratni,
de Ki fog az én koporsómra borulni?
de Koporsómnak sem fedele, sem lába,
Borulj reám Bözsikém, mert visznek a másvilágra.

HA LEMEGYEK ÉN A...

Ha le - me - gyek én a, én a rét - re ka - szál - ni, de
 Sű - rű a fű, nem bí - rok ren - det vág - ni.
 Sű - rű a fű at - tól a sok vi - rág - tól.
 Ba - jos kis - an - gya - lom, el - vá - la - ni egy - más - tól. de

1. Ha lemegyek én a, én a rétre kaszálni.
 de Sűrű a fű, nem bírok rendet vágni.
 Sűrű a fű attól a sok virágtól.
 Bajos kisangyalom elvállani egymástól.
2. de Ha lemegyek én a, én a rétre rend rázni,
 de Leülök a rét szélire búsulni,
 S búsulok, de siratom a babámat,
 Három kerek évre viszik el katonának.
3. Ha lemegyek én a, én a kertbe gyomlálni,
 Bús gerlice jön utánam vizsgálni
 Szárnya alól elejtett egy levelet,
 Az van beleírva, hogy a babám nem szeret.
4. Kedves régi babám, mért írtad, hogy nem szeretsz?
 s Pedig érted, tudod, mennyit szenvedtem,
 Szenvettem én, kínlódtam a világon,
 Kedves régi babám, csak te légy a jó párom.

ÉDESANYÁM MONDTA NÉKEM...

É - des - a - nyám mond - ta né - kem, é - des - a - nyám mond - ta né - kem

Mi - nek a sze - re - lem né - kem, mi - nek - a sze - re - lem né - kem?

A sze - re - lem ső - tét ve - rem, a sze - re - lem ső - tét ve - rem.

Az en - gem a föld - be te - szen, az en - gem - a föld - be te - szen.

1. Édesanyám mondta nékem, édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem nékem, minek a szerelem nékem?
A szerelem sötét verem, a szerelem sötét verem.
Az engem a földbe teszen, az engem a földbe teszen.
2. Az én szemem olyan kerek, az én szemem olyan kerek,
Ahányat lát, annyit szeret, ahányat lát, annyit szeret.
Szeress babám csak nézd meg kit, szeress babám, csak nézd meg kit,
Mert a szerelem megvakít, mert a szerelem megvakít.
Engemet is megvakított, engemet is megvakított
Örökre gyászba borított, örökre gyászba borított..

ENDEM ANYÁM ÚGY SZERETETT...

En - gem a - nyám úgy sze - re - tett, Böl - cső - be tett
 úgy ren - ge - tett. Zseb - ken - dő - vel
 ta - kar - ga - tott. A szá - já - val meg - át - ko - zott.

<p>1. Engem anyám úgy szeretett,
Bölcsőbe tett s úgy rengetett.
Zsebkendővel takargatott,
A szájával megátkozott.</p> <p>2. Azt az átkot tette reám,
Hogy sehol ne legyen hazám,
de Csipkebokor a szállásom,
Ott sem legyen maradásom,</p> <p>3. Édesanyám sok szép szava,
Kit fogadtam, kit nem soha,
de Most fogadnám, de már késő,
Hull a könnyem, mind az eső.</p> <p>4. de Kicsi madár, hogy tudsz élni,
Mikor te nem tudsz beszélni?
s Mert én jól tudok beszélni,
Alig-alig tudok élni.</p> | <p>5. Megéred babám azt az időt,
Odajársz a kapunk előtt.
Megöleled kapu fáját,
Úgy siratod a gazdáját.</p> <p>6. Túl a vízen van egy malom,
Bánatot örölnék azon,
Nékem is van egy bánatom,
Oda viszem, lejáratom. de</p> <p>7. Tiltnak babám, tiltnak tőled,
Hogy én ne beszéljek veled,
Ha tiltnak is úgy tiltsanak,
Az utcára ne hagyjanak.</p> <p>8. Szerettelek egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig,
Szeretett a fene soha,
Csak veled meg voltam szokva.</p> | <p>9. de Tudod babám mit fogadtál,
Mikor a kiskertbe jártál?
Csókot kértem, rózsát adtál,
Avval engem csalogattál.</p> <p>10. Bánat, bánat, de nehéz vagy,
De rég, hogy a szívemen vagy,
Eladnálak, de nincs kinek,
Bánatja van mindenkinek.</p> <p>11. de Bánatja van fűnek, fának,
Mind az én öreganyámnak.
de Bánatja van fűnek, fának,
Mind az én öreganyámnak.</p> |
|--|--|---|

SZERETTELEK BABÁM NAGYON...

Sze - ret - te - lek, ba - bám, — na - gyon,

Éj - jel - nap - pal kí - ván — ta - lak,

Már ez - u - tán nem kí - ván - lak

A - hol lát - lak is u - tál - lak.

1. Szerettek babám nagyon.
Éjjel nappal kívántalak.
Már ezután nem kívánlak,
Ahol látlak is utállak.	5. Szállj le bánat a szívemről,
Szállj le bánat a szívemről,
Elég vót már becsületből,
Elég vót már becsületből.
2. Szerettek babám nagyon,
De már annak vége nagyon.
Vajon annak mért van vége?
Te sem vagy a világ szépe!	6. Szerettek egy ideig,
Keddtől fogva szeredáig,
Szeretlek én ezután is,
Minden szombat délután is.
3. Tudod babám, mit fogadtál,
Mikor a kiskertbe' jártál?
Csókot kértem, rózsát adtál,
Avval engem csalogattál.	7. Édesanyám mondta nékem,
Minek a szerelem nékem?
A szerelem sötét verem,
Az engem a földbe teszen.
4. Fáj a szívem a szívedért,
A te két csalfa szemedért.
Fáj a szívem, hogyne fájna,
Mikor annyi bánat járja.	8. Anyámnak szót nem fogadtam,
Szeretőt titkon tartottam,
Anyámnak szót nem fogadtam,
Szeretőt titkon tartottam.

FÉLÓLÁHOS - BALÁZSTELKE

Ba - lázs - tel - ki nagy hegy a - latt,

Ba - lázs - tel - ki nagy hegy a - latt,

Fo - lyik a sze - re - lem pa - tak,

Fo - lyik a sze - re - lem pa - tak

II:Balázstelki nagy hegy alatt.:||
II:Folyik a szerelem patak.:||
II:Aki abból vizet iszik:||
II:Babájától elbúcsúzik:||
II:Úgy elbúcsúzik szegénytől:||
Mint ősszel fa levelétől.
Mint az elmúlt esztendőtlől.
II:Én is abból vizet ittam:||
II:A babámtól elbúcsúztam.:||
II:Balázstelki hármasszél:||
II:Bolond, aki lányokhoz jár:||
II:Mert én menyecskékhez járok:||
II:Selyem paplan alatt hállok:||
II:Amíg a lányokhoz jártam:||
II:Kertek alatt szundikáltam.:||
II:De most olyan boldog vagyok:||
II:Selyem paplan alatt hállok.:||

**NINCSEN KEDVEM,
MER ELVITTE A FECSKE,**

Nincsen kedvem, mer elvitte a fecske,
Annak adta, aki megérdemelte.
Fecskemadár ejehaj, hozd vissza a kedvemet,
Kedvem után a régi szeretőmet.

Ha még egyszer húsz éves én lehetnék
A lányok közt válogatást tehetnék,
S választanék ejehaj olyan igaz szeretőt,
Ki megvárja azt a három esztendő.

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Swiss
Contribution**

A projekt a Svájci-Magyar Együttműködési Program társfinanszírozásával valósult meg.

www.swiss-contribution.admin.ch/hungary

www.nfu.hu/svajci_hozzajarulas

www.vadrozstate.hu

www.figuras.ch